

UDK 336.2 / 347.7

Rokovi za usklađivanje temeljnog kapitala i druge novine u Zakonu o trgovačkim društvima

Božo Prelević, dipl. iur.

Propisi.hr

Na 12. sjednici Hrvatskog sabora usvojen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o trgovačkim društvima. Najznačajnije novine u zakonu odnose se, između ostalog, na valutu i najniži nominalni iznos temeljnog kapitala, dionica i poslovnih udjela, postupak i rokove njihovog usklađivanja u društvima kapitala te pravila preračunavanja visine uloga komanditora kao i postupak upisa ovih izmjena u sudski registar te sadržaj propisanih obrazaca. Autor u članku daje analizu svih novih zakonskih odredbi sa informativnim primjerom zapisnika o osnivanju jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću.

1. Uvod

Hrvatski sabor je na svojoj 12. sjednici održanoj 23. rujna 2022. usvojio Zakon o izmjenama Zakona o trgovačkim društvima¹ (u nastavku teksta: ZIZTD). Predmet izmjena i dopuna Zakona o trgovačkim društvima² (u nastavku teksta: ZTD) je usklađivanje njegovog normativnog okvira radi uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj. Radi toga se odredbama ZIZTD-a u Zakon unose bitne novine koje se odnose na:

- valutu temeljnog kapitala, dionica i poslovnih udjela;
- najniži nominalni iznos temeljnog kapitala, dionica i poslovnih udjela;
- prag temeljnog kapitala kojim se određuje najveći broj članova nadzornog odbora;
- visinu temeljnog kapitala koja je potrebna za opoziv članova nadzornog odbora;
- visinu temeljnog kapitala koja je potrebna za postavljanje zahtjeva za imenovanje posebnih zastupnika društva u vezi postavljanja zahtjeva za naknadu štete;
- visinu temeljnog kapitala koja je potrebna za postavljanje prijedloga sudu radi imenovanja, ili opoziva likvidatora odnosno promjene imenovanog revizora;

- visinu temeljnog kapitala koja je potrebna za podnošenje tužbe za pobijanje odluke o upotrebi dobiti;
- visinu temeljnog kapitala koja uvjetuje osnivanje nadzornog odbora;
- visinu nominalnog iznosa poslovnog udjela koji daje pravo glasa na skupštini društva;
- visina novčanih kazni;
- sadržaj obrazaca iz Priloga ZTD-u;
- postupak usklađivanja temeljnog kapitala, dionica i poslovnih udjela u društvima kapitala te pravila preračunavanja visine uloga komanditora kao i postupak upisa u sudski registar.

Znači, novine u ZTD-u u prvom redu su posljedica donošenja Zakona o uvođenju eura kao službene valute kao službene valute u Republici Hrvatskoj³ (u nastavku teksta: ZOEUR), koji stupa na snagu prvog dana od dana objave odluke Vijeća Europske unije o usvajanju eura sukladno čl. 140. st. 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije⁴ u Službenom listu EU, osim određenih odredaba koji stupaju na snagu na dan uvođenja eura službene valute u RH. S time u vezi i odredbe ZIZTD-a, odnosno novine u ZTD-u, stupaju na snagu na dan uvođenja eura kao službene valute u RH, odnosno 1. siječnja 2023. Odredbama ZIZTD-a je određeno kako će registarski sud upis svih promjena koje se provode u sudskom registru radi usklađenja s odredbama ZIZTD-a u vezi s uvođenjem eura kao službene valute u RH provesti bez naknade.

1 Nar. nov., br. 114/22 od 3. listopada 2022.

2 Nar. nov., br. 111/93, 34/99, 52/00- Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11-Kazneni zakon, 152/11-pročišćeni tekst, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19, 34/22 i 114/22.

3 Nar. nov., br. 57/22 i 88/22-ispravak.

4 SL C 202, 7.6.2016.

Ovo, međutim, ne znači da trgovačka društva koja će morati provesti usklađivanje s odredbama ZIZTD-a u određenim rokovima nakon njegova stupanja na snagu neće imati nikakve troškove, o čemu više navodimo u nastavku članka. Osim toga, u nastavku članka ćemo se upoznati sa svim novinama u Zakonu, u prvom redu sa valutom i najnižim nominalnim iznosom temeljnog kapitala, dionica i poslovnih udjela te obvezom njihovog usklađivanja u određenim rokovima sukladno novim zakonskim odredbama.

2. Usklađivanje temeljnog kapitala i nominalne vrijednosti dionica dioničkog društva

Kako smo naveli, novim zakonskim odredbama, između ostalog, uvode se novine koje se odnose na valutu i najniži nominalni iznos temeljnog kapitala i dionica u dioničkom društvu i obvezom njihovog usklađivanja. **O samom postupku usklađivanja temeljnog kapitala, dionica i poslovnih udjela u društvima kapitala te pravilima preračunavanja visine uloga komanditora kao i o postupku upisa u sudski registar detaljnije navodimo u nastavku ovog članka pod točkom 3. i 5.**

2.1. Najniži iznos i valuta temeljnog kapitala i nominalni iznos dionica

Sukladno odredbama ZIZTD-a, od 1. siječnja 2023. valuta temeljnog kapitala i nominalni iznos dionica, osim izuzetno kada se radi o dionicama bez nominalnog iznosa, moraju glasiti na nominalne iznose izražene u eurima⁵. Ovom odredbom usklađuje se valuta temeljnog kapitala i dionica dioničkog društva sa odredbama ZOEUR-a.

ističemo...

Izmijenjenom odredbom čl. 162. ZTD-a najniži iznos temeljnog kapitala dioničkog društva je 25.000,00 eura.

Osim toga, djelomično je izmijenjena odredba čl. 163. ZTD-a o najnižem nominalnom iznosu dionica.

ističemo...

Tako, sukladno izmijenjenoj zakonskoj odredbi čl. 163. st. 2. ZTD-a, nominalni iznos dionice ne može biti manji od 1,00 eura.

S time u vezi važno je istaknuti i novu zakonsku odredbu kojom je određeno kako nominalni iznosi dionica koji su veći od nominalnog iznosa iz navedene odredbe čl. 163. st. 2. ZTD-a moraju biti izraženi cijelim brojem.

Znači, ovim izmijenjenim i novim zakonskim odredbama usklađuje se najniži nominalni iznos dionice te se određuje da nominalni iznosi dionica moraju biti izraženi cijelim brojem. Preostale odredbe čl. 163. ZTD-a o najnižem nominalnom iznosu dionica ostale su neizmijenjene. To znači kako dioničko društvo u RH može izdati dionice s nominalnim iznosom, ili dionice bez tog iznosa.

ističemo...

Ništetna je dionica čiji je nominalni iznos manji od 1,00 EUR, a izdavatelji takvih dionica solidarno odgovaraju imateljima za štetu koja im je pričinjena izdavanjem dionica⁶.

Dionice bez nominalnog iznosa sudjeluju u temeljnom kapitalu društva u jednakome dijelu, a iznos temeljnog kapitala koji otpada na jednu takvu dionicu ne može biti manji od 1,00 EUR, pri čemu se ovdje se na odgovarajući način primjenjuju navedene odredbe čl. 163. st. 3. ZTD-a.

Udio u temeljnom kapitalu određuje se kod dionica s nominalnim iznosom odnosom njihova nominalnog iznosa i nominalnog iznosa tog kapitala, a kod dionica bez nominalnog iznosa brojem dionica. Podsjećamo kako je temeljem čl. 163. st. 7. ZTD-a određeno kako je dionica nedjeljiva.

2.2. Visina temeljnog kapitala dioničkog društva i nadzorni odbor

Odredbama čl. 4.-5. ZIZTD-a, izmijenjene su odredbe čl. 254. ZTD-a o pragu visine temeljnog kapitala i najvećem broju članova nadzornog odbora i čl. 260. ZTD-a o visini temeljnog kapitala dioničkog društva potrebnoj za opoziv člana nadzornog odbora.

2.2.1. Kriterij za najveći broj članova nadzornog odbora u odnosu na visinu temeljnog kapitala

Odredbom čl. 254. ZTD-a utvrđuju se kriteriji za najveći broj članova nadzornog odbora u odnosu na visinu temeljnog kapitala dioničkog društva. Donošenjem ZIZTD-a odredba čl. 254. st. 1. ZTD-a sukladno kojoj nadzorni odbor dioničkog društva ima najmanje tri člana s time da se statutom može odrediti i veći broj članova nadzornog odbora pri čemu njihov broj uvijek mora biti neparan, ostala je neizmijenjena. Međutim, odredbama ZIZTD-a izmijenjena je odredba čl. 254. st. 2. ZTD-a, na način da se usklađuje visina praga temeljnog kapitala kojim se određuje najveći broj članova nadzornog odbora te izražava u eurima umjesto u kunama.

Pri tome je bilo potrebno voditi računa o načelu prema kojem iznos temeljnog kapitala dioničkog društva mora biti djeljiv sa 100, bez ostatka, što znači kako vrijednost ovog temeljnog kapitala mora biti izražena iznosom koji na kraju ima najmanje dvije nule. **Izmijenjenom odredbom čl. 254. st. 2. ZTD-a sada je određeno kako najveći broj članova nadzornog odbora dioničkog društva iznosi kod društva s temeljnim kapitalom:**

- do 1.500.000,00 eura, 9 članova;
- preko 1.500.000,00 eura do 10.000.000,00 eura, 15 članova;
- preko 10.000.000,00 eura, 21 član.

2.2.2. Visina temeljnog kapitala potrebna za opoziv člana nadzornog odbora

Odredbama ZIZTD-a usklađena je odredba čl. 260. ZTD-a o visini temeljnog kapitala potrebnoj za opoziv člana nadzornog odbora, nastavno na uvođenje eura kao službene valute RH. Kao i kod izmjene čl. 254. ZTD-a⁷, primijenjeno je načelo prema kojem iznos temeljnog kapitala dioničkog društva mora biti djeljiv sa 100, bez ostatka, što znači kako vrijednost temeljnog kapitala mora biti izražena iznosom koji na kraju ima najmanje dvije nule.

⁶ Čl. 163. st. 3. ZTD-a.

⁷ Vidjeti pod 2.2.1.

ističemo...

Izmijenjenom odredbom čl. 260. ZTD-a sada je predviđeno kako će sud na zahtjev nadzornog odbora, ili dioničara koji imaju dionice na koje otpada najmanje jedna desetina temeljnog kapitala društva, ili najmanje 1.000.000,00 eura tog kapitala, opozvati člana tog nadzornog odbora ako za to postoji važan razlog.

O postavljanju zahtjeva nadzorni odbor odlučuje običnom većinom glasova. Ako se radi o članu koji je imenovan u nadzorni odbor, zahtjev sudu mogu postaviti i dioničari koji imaju dionice na koje otpada najmanje jedna desetina temeljnoga kapitala društva, **ili najmanje 1.000.000,00 eura.**

2.3. Postavljanje zahtjeva za naknadu štete

Odredbama ZIZTD-a izmijenjena je i odredba čl. 273.a st. 2. i 3. ZTD-a o obvezi postavljanja zahtjeva za naknadu štete protiv osoba iz čl. 191., 252. i 273. ZTD-a (osnivači dioničkog društva; članovi uprave i osobe koje koristeći svoj utjecaj u društvu navedu člana uprave, odnosno izvršnog direktora ili člana nadzornog, odnosno upravnog odbora, prokuristu ili punomoćnika da poduzmu nešto na štetu društva ili njegovih dioničara) ako tako odluči glavna skupština dioničkog društva. Ovom izmijenjenom odredbom usklađuje se visina temeljnog kapitala koja je potrebna za postavljanje zahtjeva za imenovanje posebnih zastupnika društva u vezi postavljanja zahtjeva dioničara za naknadu štete protiv navedenih osoba. Kod ove zakonske izmjene također je primjenjeno je načelo prema kojem iznos temeljnog kapitala dioničkog društva mora biti djeljiv sa 100, bez ostatka, što znači kako vrijednost temeljnog kapitala mora biti izražena iznosom koji na kraju ima najmanje dvije nule.

Nakon predmetnih izmjena, odredbom čl. 273.a st. 1. ZTD-a je predviđeno kako dioničko društvo mora postaviti samo zahtjev za naknadu štete protiv navedenih osoba iz čl. 191., 252. i 273. ZTD-a ako tako odluči glavna skupština običnom većinom glasova, ili ako to zatraže dioničari čije dionice predstavljaju najmanje deseti dio temeljnog kapitala, pod uvjetom da su dioničari društva najmanje tri mjeseca prije zaključenja glavne skupštine na kojoj to zahtijevaju. Zahtjev se može postaviti u roku od šest mjeseci od dana održavanja glavne skupštine.

Za zastupanje društva u tome glavna skupština može imenovati posebne zastupnike društva.

Ako glavna skupština odluči, odnosno spomenuta manjina dioničara zatraži postavljanje zahtjeva onako kako je to određeno u navedenoj odredbi čl. 273.a st. 1. ZTD-a, sud iz čl. 40. ZTD-a može na prijedlog spomenute manjine dioničara, ili dioničara koji imaju dionice koje se odnose na temeljni kapital u iznosu od najmanje 1.000.000,00 eura imenovati druge zastupnike društva ako smatra da bi to bilo korisno za ostvarenje zahtjeva društva⁸.

U slučaju da sud udovolji ovom zahtjevu, troškove tog postupka snosi društvo. Društvo je dužno imenovanim zastupnicima platiti naknadu za njihov rad i nadoknaditi troškove koje imaju u vezi sa zastupanjem pri čemu visinu naknade i iznos troškova koje treba nadoknaditi određuje sud.

ističemo...

Sukladno čl. 273.a st. 3. ZTD-a, ako društvo ne postavi zahtjev iz navedene odredbe čl. 273.a st. 1. ZTD-a u roku od šest mjeseci od dana održavanja glavne skupštine, sud iz čl. 40. ZTD-a će na prijedlog dioničara čije dionice predstavljaju iznos od najmanje dvadesetog dijela temeljnog kapitala društva, ili najmanje njegov iznos od 500.000,00 eura, imenovati posebne zastupnike, postoje li činjenice koje opravdavaju osnovanu sumnju da je društvu nepoštenim djelovanjem ili grubom povredom zakona ili statuta nanosena šteta.

Zastupnici koje imenuje sud dužni su postaviti zahtjev za naknadu štete u ime društva ako svojom stručnom prosudbom ocijene da postoje izgledi za uspjeh u sporu.

U slučaju da manjina dioničara iz prethodno navedenih odredbi čl. 273.a ZTD-a zahtijeva da se postavi zahtjev prema osobama navedenim u čl. 273.a st. 1. ZTD-a pa društvo ne uspije sa svojim zahtjevom, ili uspije samo djelomično, dioničari koji su zahtijevali da se postavi zahtjev dužni su društvu solidarno nadoknaditi time pričinjene troškove u mjeri u kojoj su oni veći od onoga što je dobiveno u sporu. Ako tužba društva bude odbačena, ili tužbeni zahtjev odbijen, dioničari koji su zahtijevali postavljanje zahtjeva dužni su društvu nadoknaditi sve troškove spora, troškove suda oko imenovanja zastupnika te troškove i naknadu isplaćenu za rad zastupnika.

2.4. Imenovanje posebnih revizora

ZIZTD-om je izmijenjena i odredba čl. 298. st. 5. ZTD-a o minimalnom iznosu temeljnog kapitala potrebnom za promjenu odluke glavne skupštine dioničkog društva o imenovanju posebnih revizora radi ispitivanja radnji koje su provedene u osnivanju društva, ispitivanja vođenja poslova društva te mjera poduzetih za povećanje ili smanjenje temeljnoga kapitala društva.

ističemo...

Novom, izmijenjenom odredbom čl. 298. st. 5. ZTD-a sada je određeno kako će sud, u slučaju da glavna skupština imenuje posebnog revizora, na prijedlog dioničara čije se dionice odnose na najmanje deseti dio temeljnog kapitala društva, ili najmanje na 1.000.000,00 eura tog kapitala umjesto njega imenovati drugog revizora ako se razlog za to nalazi u osobi revizora kojeg je imenovala glavna skupština, osobito ako imenovani revizor nema potrebna stručna znanja za obavljanje revizije, ako je prezauzet, ili postoje sumnje u njegovu pouzdanost.

Ovaj prijedlog se mora postaviti u roku od četrnaest dana od dana održavanja glavne skupštine na kojoj je donesena odluka o imenovanju revizora, a prije donošenja odluke sud treba saslušati revizora kojeg je imenovala glavna skupština.

TELEFON ZA KONZULTACIJE**Ponedjeljkom i četvrtkom**

od 11.00 do 15.30 sati,

utorkom, srijedom i petkom

od 8.30 do 13.00 sati.

01/48 36 046 i 01/49 21 739

8 Čl. 273.a st. 2. ZTD-a.

2.5. Visina temeljnog kapitala povodom tužbi za pobijanje odluka glavne skupštine

Odredbama čl. 8.-10. ZIZTD-a, usklađene su zakonske odredbe o visini temeljnog kapitala dioničkog društva povodom tužbi za pobijanje odluka glavne skupštine kada se radi o:

- vrijednosti predmeta spora povodom tužbe za pobijanje odluka glavne skupštine dioničkog društva (čl. 8. ZIZTD-a);
- podnošenju tužbe za pobijanje odluke glavne skupštine o upotrebi dobiti dioničkog društva (čl. 9. ZIZTD-a);
- upisu u sudski registar odluke glavne skupštine dioničkog društva za koju se tužbom traži utvrđenje ništetnosti (čl. 10. ZIZTD-a).

2.5.1. Vrijednost predmeta spora povodom tužbe za pobijanje odluka glavne skupštine

Odredbom čl. 8. ZIZTD-a izmijenjena je odredba čl. 363.a st. 3. ZTD-a kojom se utvrđuje vrijednost predmeta spora povodom tužbe za pobijanje odluka glavne skupštine, obzirom na na uvođenje eura kao službene valute RH. Podsjećamo, sukladno čl. 363.a st. 1. ZTD-a, za određivanje vrijednosti predmeta spora mjerodavna je vrijednost koju je tužitelj naznačio u tužbi. U slučaju da je tužitelj vrijednost predmeta spora očito previše visoko, ili previše nisko naznačio, sud će, po službenoj dužnosti, ili na prigovor tuženika, nakon što strankama omogućiti da se o tome izjasne, rješenjem protiv kojeg nema posebne žalbe odrediti vrijednost predmeta spora.

Pri tome, sud određuje vrijednost predmeta spora uzimajući u obzir okolnosti svakog pojedinog slučaja, posebno značenje pojedine stvari za stranke, ili to čini po slobodnoj procjeni.

ističemo...

Izmijenjenom odredbom čl. 363.a ZTD-a sada je određeno kako ta vrijednost predmeta spora smije biti veća od desetine iznosa temeljnog kapitala društva ili, ako ta desetina iznosi više od 500.000,00 eura, više od tog iznosa samo ako valja uzeti da je značenje stvari za stranke veće.

2.5.2. Visina temeljnog kapitala potrebna za pobijanje odluke glavne skupštine o upotrebi dobiti

Odredbom čl. 9. ZIZTD-a izmijenjena je odredba čl. 365. st. 2. ZTD-a te je usklađena visina temeljnog kapitala dioničkog društva koja je potrebna za podnošenje tužbe za pobijanje odluke glavne skupštine o upotrebi dobiti, obzirom na uvođenje eura kao službene valute RH. Pri tome je poštovano već navedeno načelo prema kojem iznos temeljnog kapitala mora biti djeljivi sa 100, bez ostatka, što znači kako vrijednost temeljnog kapitala mora biti izražena iznosom koji na kraju ima najmanje dvije nule.

Podsjećamo kako sukladno neizmijenjenoj odredbi čl. 365. st. 1. ZTD-a, osim iz razloga zbog kojih se može pobijati svaka odluka glavne skupštine, odluka o upotrebi dobiti društva može se pobijati i ako se njome, premda pravo na podjelu nije isključeno zakonom ni statutom, odluči da se dobit ne dijeli dioničarima, iako bi prosudbom razumnog gospodarstvenika to trebalo učiniti s obzirom na okolnosti u kojima društvo posluje.

ističemo...

Izmijenjenom odredbom čl. 365. st. 2. ZTD-a sada je određeno kako tužbu za pobijanje odluke o upotrebi dobiti mogu podići dioničari čiji udjeli zajedno čine najmanje dvadeseti dio temeljnoga kapitala dioničkog društva, ili dio tog kapitala koji otpada na njihove dionice iznosi najmanje 500.000,00 eura i nadzorni odbor.

2.5.3. Vrijednost temeljnog kapitala kod upisa u sudski registar odluke za koju se tužbom traži utvrđenje ništetnosti

Sukladno čl. 10. ZIZTD-a izmijenjena je i odredba čl. 366.a st. 2. t. 2. ZTD-a na način da se usklađuje vrijednost najmanjeg iznosa temeljnog kapitala u vezi upisa u sudski registar odluke glavne skupštine dioničkog društva za koju se tužbom traži utvrđenje ništetnosti. Iznos temeljnog kapitala mora biti djeljivi sa 100, bez ostatka, što znači kako vrijednost temeljnog kapitala mora biti izražena iznosom koji na kraju ima najmanje dvije nule.

Neizmijenjenom odredbom čl. 366.a st. 1. ZTD-a je predviđeno kako u slučaju da se tužbom traži utvrđenje ništetnosti odluke glavne skupštine dioničkog društva o povećanju, ili smanjenju temeljnog kapitala, izdavanju obveznica, poduzetničkom ugovoru, priključenju društva budućem glavnom društvu, prijenosu dionica manjinskih dioničara i u slučajevima kada tužba kojom se traži utvrđenje ništetnosti odluke glavne skupštine sukladno ZTD-u nije dopuštena, parnični sud može na prijedlog društva rješenjem dopustiti da se odluka upiše u sudski registar i da njezin nedostatak ne utječe na učinak upisa. Činjenice na temelju kojih se može donijeti rješenje treba učiniti vjerojatnima.

Izmijenjenom odredbom čl. 366.a st. 2. ZTD-a sada je određeno kako sud smije donijeti rješenje iz navedene odredbe čl. 366.a st. 1. ZTD-a ako:

- tužba nije dopuštena, ili očigledno nije osnovana, ili;
- tužitelj u roku od tjedan dana od kada mu je dostavljen prijedlog društva ispravama, ili potvrdom iz čl. 297.c st. 2. ZTD-a ne dokaže da je u vrijeme objave poziva za glavnu skupštinu na kojoj je donesena pobijana odluka imao u društvu dionice na koje se odnosi najmanje 100,00 eura temeljnog kapitala društva i da ih još ima, ili;
- po slobodnoj ocjeni suda treba dati prednost učinku odluke glavne skupštine odmah, jer znatna šteta za društvo i njegove dioničare preteže nad štetom tužitelja, osim ako je riječ o posebno teškoj povredi prava.

Pravomoćno rješenje iz navedene odredbe čl. 366.a st. 1. ZTD-a obvezuje registarski sud i njegovo utvrđenje djeluje prema svakome. O prijedlogu sud mora odlučiti najkasnije u roku od tri mjeseca od dana kada je postavljen, a eventualno odgađanje donošenja rješenja mora se opravdati posebnim rješenjem protiv kojeg se ne može uložiti žalba.

Treba istaknuti kako se u hitnom slučaju rješenje može donijeti i bez održavanja rasprave. Protiv rješenja može se uložiti žalba u roku od tri dana od kada je dostavljeno stranci, a sud drugog stupnja dužan je odlučiti o žalbi u roku od trideset dana.

U slučaju da se tužba za pobijanje pokaže osnovanom, društvo koje je ishodilo rješenje iz navedene odredbe čl. 366.a st. 1. ZTD-a dužno je tužitelju nadoknaditi štetu koja mu je pričinjena upisom odluke u sudski registar na temelju rješenja suda. Pri tome se ne može zahtijevati da se otkloni učinak upisa odluke u sudski registar.

2.6. Likvidatori

Odredbama ZIZTD-a izmijenjena je odredba čl. 371. st. 3. ZTD-a o visini temeljnog kapitala potrebnoj za imenovanje, ili opoziv likvidatora. Izmijenjenom odredbom se vrši usklađivanje sa uvođenjem eura kao službene valute u RH.

ističemo...

Likvidaciju provode članovi uprave, odnosno izvršni direktori kao likvidatori⁹.

Statutom, ili odlukom glavne skupštine, za likvidatore se mogu imenovati i druge osobe. Na izbor likvidatora na odgovarajući se način primjenjuju odredbe čl. 239. st. 2. ZTD-a o uvjetima za imenovanje člana uprave dioničkog društva, pri čemu treba istaknuti kako za likvidatora može biti imenovana i pravna osoba.

ističemo...

Izmijenjenom odredbom čl. 371. st. 3. ZTD-a sada je određeno kako na zahtjev nadzornog, odnosno upravnog odbora, ili dioničara koji imaju udjele što zajedno čine najmanje dvadeseti dio temeljnoga kapitala društva, ili najmanje 500.000,00 eura, sud će, ako za to postoji važan razlog, imenovati ili opozvati likvidatore.

Pri tome dioničari koji to traže moraju učiniti vjerojatnim da su najmanje tri mjeseca imatelji dionica u društvu. Likvidatori koje imenuje sud imaju pravo da im se primjereno nadoknade troškovi koje imaju kao likvidatori i isplati nagrada za njihov rad, a u slučaju da se sudski imenovani likvidatori i društvo ne suglase o naknadi troškova i o nagradi, o tome odlučuje sud¹⁰.

Treba istaknuti kako glavna skupština može u svako doba opozvati likvidatore koje ne imenuje sud. Ako odlukom o prestanku društva nije drugačije određeno, na likvidatore se na odgovarajući način primjenjuju odredbe ZTD-a i statuta o upravi društva.

3. Postupak i rokovi za usklađivanja temeljnog kapitala i dionica u dioničkom društvu

Postupak i rokovi za usklađivanja temeljnog kapitala, dionica i poslovnih udjela u društvima kapitala (dioničko društvo i društvo s ograničenom odgovornošću uključujući i jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću) uređeni su u prijelaznim i završnim odredbama ZIZTD-a. Odredbom čl. 21. ZIZTD-a propisuje se postupak i rokovi za usklađivanja temeljnog kapitala dionica i poslovnih udjela u društvima kapitala.

ističemo...

Ovom zakonskom odredbom je propisano načelo da se provođenjem usklađenja nikome ne smiju umanjiti njegova članska prava u društvu, osim ako se s time izričito ne suglasi član društva prilikom donošenja odluke, odnosno u pisanoj izjavi danoj u obliku javnobilježničkog akta, ili privatne isprave koju potvrdi javni bilježnik.

9 Čl. 371. st. 1. ZTD-a.

10 Čl. 373. st. 4. ZTD-a.

Također, ovom zakonskom odredbom se propisuje kako će se smatrati da je nastupio razlog za prestanak društva za ona društva kapitala koja ne postupe u skladu sa pravilima o usklađivanju. U nastavku detaljnije analiziramo dijelove ove zakonske odredbe koji se odnose na dionička društva.

3.1. Stanje do uvođenja eura kao službene valute RH, odnosno do 1. siječnja 2023.

Odredbe čl. 161.-163. ZTD-a, koje su izmijenjene odredbama čl. 1.-3. ZIZTD-a, ne primjenjuju se na dionička društva upisana u sudskom registru prije dana uvođenja eura kao službene valute u RH, ili za koja je prije tog dana registarskom sudu podnesena prijava za upis njihova osnivanja u taj registar¹¹. To znači kako se do uvođenja eura kao službene valute u RH, odnosno do 1. siječnja 2023. nominalna vrijednost temeljnog kapitala i dionica i dalje izražava u kunama, odnosno kako se temeljni kapital kod osnivanja dioničkog društva, kada se uplaćuje u novcu, do navedenog datuma uplaćuje u kunama.

3.2. Stanje nakon uvođenja eura kao službene valute u RH, odnosno od 1. siječnja 2023.

Nakon uvođenja eura kao službene valute u RH, odnosno od 1. siječnja 2023., na dionička društva se u cijelosti primjenjuju izmijenjene odredbe čl. 161.-163. ZTD-a. To znači kako se od navedenog datuma nominalna vrijednost temeljnog kapitala i dionica izražava u eurima te kako se temeljni kapital kod osnivanja dioničkog društva, kada se uplaćuje u novcu, od navedenog datuma uplaćuje u eurima.

Od 1. siječnja 2023. preračunavanje temeljnog kapitala dioničkih društava i nominalne vrijednosti dionica vrši se sukladno odredbama ZOEUR-a.

ističemo...

To znači kako će se pri preračunavanju postojećeg iznosa temeljnog kapitala i njegovih dijelova koji otpadaju na dionice primijeniti fiksni tečaj konverzije kune u euro, uz zaokruživanje na najbliži cent, sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje kako su uređena odredbama ZOEUR-a¹².

U slučaju da dionica nije uplaćena u cijelosti, obveza uplate preračunat će se uz primjenu istog tečaja i istih pravila o preračunavanju i zaokruživanju.

Sukladno čl. 21. st. 12. ZIZTD-a, za primjenu odredaba ZTD-a i statuta u kojima je određen iznos temeljnog kapitala kao mjerilo za ostvarenje nekog prava, ili za postojanje obveze da društvo ima neki organ, ili o kojemu ovisi sastav tog organa, dok dionička društva ne provedu usklađenje, mjerodavan je fiksni tečaj konverzije kune u euro, uz zaokruživanje na najbliži cent, sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje kako je to propisano odredbama ZOEUR-a.

Radi propisanih matematičkih pravila zaokruživanja pri pretvaranju kuna u eure, zbroj dijelova temeljnoga kapitala preračunatih u eure (dionica) vjerojatno će se razlikovati od iznosa koji se dobije preračunavanjem ukupnoga temeljnoga kapitala u eure prema istim matematičkim pravilima. To se posebno odnosi na granične slučajeve

11 Čl. 21. st. 1. ZIZTD-a.

12 Čl. 21. st. 5. ZIZTD-a.

u kojima dioničari imaju granični broj dionica u temeljnom kapitalu (25%, 50%, ili 75%).

Radi toga će nakon provedenog preračunavanja iznosa zatečenih na dan 1. siječnja 2023., mišljenja smo, biti potrebno u propisanim rokovima uskladiti te iznose s propisanim minimalnim iznosima temeljnoga kapitala i njegovih dijelova sukladno odredbama čl. 161.-163. ZTD-a. To znači kako će pri usklađivanju s iznosima koji su zaokruženi u eurima, dionička društva u određenom broju slučajeva morati pristupiti smanjenju, ili povećanju temeljnog kapitala ako imatelji dionica žele zadržati postojeći omjer udjela svojih dionica u temeljnom kapitalu.

3.3. Usklađivanje temeljnog kapitala dioničkog društva nakon 1. siječnja 2023.

ističemo...

Dionička društva koja će, nastavno na nove propisane iznose temeljnog kapitala i nominalne vrijednosti dionica biti nakon 1. siječnja 2023. dužna uskladiti iznose temeljnog kapitala i dijelove tog kapitala koji se odnose na pojedine dionice sa odredbama čl. 161.-163. ZTD-a, dužna su izvršiti usklađivanje temeljnog kapitala, ako je potrebno, prilikom prve promjene tog kapitala, spajanja, podjele dionica, ili zamjene dionica s nominalnim iznosom u one bez tog iznosa, ali ne kasnije od godine dana od dana uvođenja eura kao službene valute u RH, odnosno najkasnije do 31. prosinca 2023.¹³

Usklađenje mora obuhvatiti temeljni kapital i sve dionice društva. U postupku usklađenja dopušteno je zamijeniti dionice s nominalnim iznosom u one bez tog iznosa i obrnuto.

3.4. Donošenje odluke o usklađivanju temeljnog kapitala i njen sadržaj

Odluku o usklađenju temeljnog kapitala dioničkog društva iz čl. 21. st. 2. ZIZTD-a¹⁴ donosi glavna skupština¹⁵.

ističemo...

Prilikom donošenja ove odluke ne mora biti ispunjen uvjet kvorumu čak ni ako se on inače zakonom, ili u društvu zahtijeva za donošenje odluke na glavnoj skupštini.

Odluka se donosi običnom većinom, pa i kada se odlučuje da se dionice s nominalnim iznosom zamijene za dionice bez tog iznosa i obrnuto.

U donošenju odluke na glavnoj skupštini sudjeluju i imatelji povlaštenih dionica, čak i ako je određeno da one inače ne daju pravo glasa u glavnoj skupštini. Za valjanost odluke glavne skupštine ne traži se da se o tome donese i posebna odluka dioničara koji inače odlučuju na posebnoj skupštini, ili odvojenim glasovanjem.

Sukladno čl. 21. st. 6. ZIZTD-a, odlukom o usklađenju iznosa temeljnog kapitala i dionica koji se dobiju preračunavanjem i zaokruživanjem

vanjem sukladno navedenoj odredbi čl. 21. st. 5. ZIZTD-a¹⁶, dioničko društvo povećat će, ili smanjiti temeljni kapital u mjeri u kojoj je to potrebno da bi se temeljni kapital i nominalni iznosi dionica uskladilo s izmijenjenim odredbama čl. 161.-163. ZTD-a¹⁷.

3.5. Usklađivanje temeljnog kapitala njegovim povećanjem

ističemo...

Sukladno čl. 21. st. 7. ZIZTD-a, ako se pri usklađenju povećava temeljni kapital i nominalni iznosi dionica, za to se mogu koristiti zakonske rezerve, rezerve kapitala i statutarne rezerve i kada nije predviđeno da se mogu koristiti u tu svrhu, ostale rezerve iz dobiti i zadržana dobit društva te neraspoređena dobit poslovne godine.

Te se rezerve i zadržana dobit mogu koristiti pri usklađenju bez ikakvog ograničenja. Vlastite dionice sudjeluju u usklađenju i odgovarajućem povećanju temeljnog kapitala.

3.6. Usklađivanje temeljnog kapitala njegovim smanjenjem

ističemo...

U slučaju da se pri usklađenju smanjuje temeljni kapital i nominalni iznosi dionica, iznos za koji je smanjen temeljni kapital može se iskoristiti za pokriće gubitka, ili za unos u rezerve kapitala¹⁸.

Na smanjenje se ne primjenjuje ograničenje iz čl. 349. st. 2. ZTD-a. Iznos za koji je smanjen temeljni kapital ne smije se isplatiti dioničarima niti se može koristiti za to da ih se oslobodi od uplate dionice.

Dioničar koji nije potpuno uplatio svoju dionicu, a zbog smanjenja nominalnog iznosa dionice bi se njegova obveza na uplatu ugasila ili umanjila, dužan je odgovarajući iznos za koji je obveza ugašena ili umanjena uplatiti društvu na ime uplate kao da je dionica izdana za veći iznos od dijela smanjenog temeljnog kapitala koji otpada na dionicu. Tako uplaćeni iznos evidentira se u rezervama kapitala.

3.7. Zabrana umanjivanja prava dioničara

ističemo...

Sukladno čl. 21. st. 9. ZIZTD-a, provođenjem usklađenja nikome se ne smiju umanjiti njegova članska prava u društvu, osim ako se s time izričito ne suglasi prilikom donošenja odluke, odnosno u pisanoj izjavi danoj u obliku javnobilježničkog akta, ili privatne isprave koju potvrdi javni bilježnik.

Umanjenjem članskih prava ne smatra se smanjenje nominalnog iznosa dionice ako se s time ne utječe na odnose između dioničara. Ako se pojedina prava iz dionica koje su djelomično uplaćene određuju prema onome što je uplaćeno, ta prava pripadaju dioničarima, dok ne uplate ono što im je preostalo, samo prema visini uplaćenog

¹³ Čl. 21. st. 2. ZIZTD-a.

¹⁴ Vidjeti pod 3.3.

¹⁵ Čl. 21. st. 4. ZIZTD-a.

¹⁶ Vidjeti pod 3.2.

¹⁷ Vidjeti pod 2.

¹⁸ Čl. 21. st. 8. ZIZTD-a.

uvećano za postotak povećanja temeljnog kapitala koji otpada na nominalni iznos dionice.

3.8. Pravne posljedice propuštanja obveze usklađivanja temeljnog kapitala

ističemo...

Za dionička društva koja ne postupe sukladno navedenoj odredbi čl. 21. st. 2. ZIZTD-a¹⁹ i u propisanome roku do 31. prosinca 2023. ne usklade temeljni kapital ako je to potrebno, smatra se da je prvog dana nakon isteka toga roka, odnosno 1. siječnja 2024. nastupio razlog za prestanak dioničkog društva koji će registarski sud upisati u sudski registar po službenoj dužnosti.

3.9. Obveza usklađivanja statuta

Dionička društva koja su u statutu odredila iznose prema odredbama čl. 167. st. 3., čl. 222.a st. 3. t. 1. i čl. 269. st. 1. ZTD-a koji je bio na snazi prije donošenja ZIZTD-a, dužna su, prilikom usklađenja temeljnog kapitala s odredbama ZIZTD-a, u statutu iskazati i te iznose u eurima, uz primjenu fiksnog tečaja konverzije kune u euro i zaokruživanje na najbliži cent, sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje kako je to propisano odredbama ZOEUR-a²⁰. Isto pravilo vrijedi i za sve druge novčane iznose koji su u statutu iskazani u kunama.

4. Usklađivanje temeljnog kapitala i nominalne vrijednosti udjela u društvu s ograničenom odgovornošću

Odredbama ZIZTD-a izmijenjene su i zakonske odredbe koje se odnose na usklađivanje temeljnog kapitala i nominalne vrijednosti udjela u društvu s ograničenom odgovornošću, nastavno na obvezu uvođenja eura kao službene valute u RH od 1. siječnja 2023. Tako ćemo se u nastavku upoznati sa novim odredbama ZTD-a koje se odnose na temeljni kapital, nominalni iznos i uplatu preuzetog poslovnog udjela društva s ograničenom odgovornošću, zatim valutu i iznos temeljnog kapitala u vezi s obveznošću nadzornog odbora u društvu s ograničenom odgovornošću te visinu nominalnog iznosa poslovnog udjela u društvu s ograničenom odgovornošću potrebno za pravo glasa na skupštini. Kao i kod dioničkog društva²¹, o samom postupku usklađivanja temeljnog kapitala i poslovnih udjela u društvu s ograničenom odgovornošću kao i o postupku upisa u sudski registar detaljnije navodimo u nastavku ovog članka pod točkom 5.

4.1. Temeljni kapital, nominalni iznos i uplata preuzetog poslovnog udjela

Novinu u ZTD-u predstavljaju odredbe čl. 12. ZIZTD-a kojima se vrši usklađenje temeljnog kapitala društva s ograničenom odgovornošću i nominalnog iznosa poslovnog udjela sa obvezom uvođenja eura kao službene valute RH, čl. 13. ZIZTD-a o vrijednosti i valu-

ti najmanjeg nominalnog iznosa poslovnog udjela u društvu s ograničenom odgovornošću, te čl. 14. ZIZTD-a o vrijednosti i valuti temeljnog kapitala i najmanjeg nominalnog iznosa poslovnog udjela u jednostavnom društvu s ograničenom odgovornošću, o kojima više navodimo u nastavku.

4.1.1. Temeljni kapital i nominalni iznos poslovnog udjela

Odredbama ZIZTD-a izmijenjena je odredba čl. 389. ZTD-a o temeljnom kapitalu društva s ograničenom odgovornošću. Sukladno izmijenjenoj zakonskoj odredbi, temeljni kapital društva i nominalni iznos poslovnog udjela moraju biti izraženi u eurima.

ističemo...

Najniži iznos temeljnog kapitala društva s ograničenom odgovornošću je 2500,00 eura, ako ZTD-om nije drukčije određeno²².

Ovim zakonskim izmjenama usklađuje se najniži iznos i valuta temeljnog kapitala društva s ograničenom odgovornošću sa uvođenjem eura kao službene valute RH od 1. siječnja 2023. Kao i kod temeljnog kapitala dioničkog društva²³, kod zakonskih izmjena je poštovano načelo prema kojem iznos temeljnog kapitala i poslovnog udjela moraju biti djeljivi sa 100, bez ostatka, što znači da vrijednost temeljnog kapitala mora biti izražena iznosom koji na kraju ima najmanje dvije nule.

4.1.2. Vrijednost i valuta najmanjeg nominalnog iznosa poslovnog udjela

Novinu u ZTD-u predstavlja i izmijenjena odredba čl. 390. ZTD-a, kojom se mijenja naslov odredbe, vrijednost i valuta najmanjeg nominalnog iznosa u društvu s ograničenom odgovornošću. Novi naslov predmetne zakonske odredbe je „Uplata preuzetih poslovnih udjela“.

ističemo...

Temeljem izmijenjene odredbe čl. 390. st. 1. ZTD-a, nominalni iznos poslovnog udjela ne može biti manji od 10,00 eura, ako ZTD-om nije drukčije određeno.

Nominalni iznos poslovnog udjela mora biti izražen cijelim brojem koji je višekratnik broja deset. Zbroj nominalnih iznosa svih poslovnih udjela mora odgovarati iznosu temeljnoga kapitala društva. Preostale odredbe čl. 390. ZTD-a, koje radi njihove važnosti navodimo u nastavku, ostale su neizmijenjene.

ističemo...

Sukladno čl. 390. st. 2. ZTD-a, prije upisa društva u sudski registar svaki osnivač mora uplatiti najmanje četvrtinu uloga za preuzeti poslovni udio koji uplaćuje u novcu, s tim da ukupni iznos svih uplata u novcu ne može biti manji od jedne četvrtine temeljnog kapitala, osim ako zakonom nije drugačije propisano.

Ulog u društvo može se unijeti ulaganjem stvari i prava. Ulog unošenjem u društvo stvari i prava mora se u cjelini unijeti prije upisa

¹⁹ Vidjeti pod 3.3.

²⁰ Čl. 21. st. 13. ZIZTD-a.

²¹ Vidjeti pod 2.

²² Čl. 389. st. 2. ZTD-a.

²³ Vidjeti pod 2.

društva u sudski registar. U slučaju da je vrijednost uloga u stvarima i u pravima u vrijeme podnošenja prijave za upis društva u sudski registar manja od vrijednosti uloga koji se time ulaže, razlika do visine tako izraženoga uloga mora se uplatiti u novcu²⁴.

Na ulaganje stvari i prava u temeljni kapital društva s ograničenom odgovornošću na odgovarajući se način primjenjuju odredbe čl. 176., čl. 179. st. 5. druge rečenice, čl. 181.-185.a, čl. 187. st. 2. t. 2.-3. te čl. 191.-193. ZTD-a. Uloge se mora uplatiti tako da društvo može s njima slobodno raspolagati.

Novčani ulogi uplaćuju se zakonom određenim sredstvom plaćanja u RH na račun društva kod kreditne institucije u RH, ili u polog na posebni račun javnog bilježnika otvoren kod kreditne institucije u RH. Prilikom uplata na račun društva kreditna institucija izdaje potvrdu o tome da će društvo moći slobodno raspolagati uplaćenim iznosom nakon što bude upisano u sudski registar, a ako je uplata izvršena u polog na račun javnog bilježnika, javni bilježnik će izdati potvrdu o tome da će društvo moći slobodno raspolagati uplaćenim iznosom nakon što bude upisano u sudski registar.

4.1.3. Najmanji iznos temeljnog kapitala i nominalni iznos poslovnog udjela u jednostavnom društvu s ograničenom odgovornošću

Odredbama ZIZTD-a izmijenjena je odredba čl. 390.a st. 3. ZTD-a o vrijednosti i valuti najmanjeg nominalnog iznosa temeljnog kapitala i poslovnog udjela u jednostavnom društvu s ograničenom odgovornošću, dok su sve ostale odredbe čl. 390.a ZTD-a ostale neizmijenjene. Ipak, radi važnosti odredbe čl. 390.a ZTD-a, u nastavku je navodimo u cijelosti. Sukladno čl. 390.a st. 1. ZTD-a, društvo koje ima najviše pet članova i jednog člana uprave može se osnovati na pojednostavljeni način (jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću).

ističemo...

Za takvo osnivanje društva moraju se koristiti obrasci zapisnika koje sastavlja javni bilježnik, a koji su prilozi ZTD-u te se u pogledu toga ne mogu se dogovoriti nikakva odstupanja od odredbi ZTD-a.

Popunjeni obrazac zapisnika vrijedi kao popis članova društva, popis osoba ovlaštenih da vode poslove društva te sadrži izjavu kojom član uprave prihvaća imenovanje. U svemu ostalome na takav se zapisnik na odgovarajući način primjenjuju odredbe ZTD-a o društvenom ugovoru, odnosno izjavi o osnivanju.

Tvrtka jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću mora sadržavati riječi, odnosno oznaku „jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću“, ili oznaku „j.d.o.o.“, sukladno čl. 13. st. 2. t. 4. ZTD-a.

ističemo...

Najniži iznos temeljnog kapitala jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću sada je 1,00 euro, a najniži nominalni iznos poslovnog udjela 1,00 euro.

Temeljni kapital i poslovni udjeli u društvu moraju glasiti na pune iznose eura.

Ulazi za preuzete poslovne udjele uplaćuju se samo u novcu. Prijava za upis društva u sudski registar podnosi se nakon što su potpuno uplaćeni ulazi za sve preuzete poslovne udjele u društvu.

ističemo...

Jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću mora imati zakonske rezerve u koje mora unijeti četvrtinu iznosa dobiti društva iskazane u godišnjim financijskim izvješćima umanjene za iznos gubitka iz prethodne godine.

Ove zakonske rezerve smiju se upotrijebiti za²⁵:

- povećanje temeljnog kapitala pretvaranjem rezervi u temeljni kapital društva;
- pokriće gubitka iskazanog za godinu za koju se podnose godišnja financijska izvješća ako nije pokriven iz dobiti prethodne godine i;
- pokriće gubitka iskazanog za prethodnu godinu ako nije pokriven iz dobiti iskazane u godišnjim financijskim izvješćima za godinu za koju se podnose.

U slučaju da društvu nesposobnost za plaćanje, mora se odmah sazvati skupština društva. Ako društvo s jednostavnom odgovornošću poveća temeljni kapital tako da doseže, ili postaje veći od najnižeg temeljnog kapitala iz čl. 389. st. 2. ZTD-a (sada 2.500,00 eura)²⁶, na društvo se više ne primjenjuju navedene odredbe čl. 390. st. 3.-6. ZTD-a s time da ono smije zadržati tvrtku sukladno navedenoj odredbi čl. 390. st. 2. ZTD-a („jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću“, ili oznaku „j.d.o.o.“). Na temeljni kapital društva i na poslovne udjele tada se primjenjuju navedene odredbe čl. 390. st. 1. ZTD-a.

4.2. Obveznost nadzornog odbora u društvu s ograničenom odgovornošću

Odredbom čl. 15. ZIZTD-a izmijenjena je odredba čl. 434. st. t. 3. ZTD-a o obveznosti nadzornog odbora u društvu s ograničenom odgovornošću ovisno o visini temeljnog kapitala. Obzirom na važnost odredbe čl. 434. ZTD-a i ovu odredbu u nastavku navodimo u cjelini. Novom zakonskom odredbom usklađuje se visina temeljnog kapitala koja uvjetuje osnivanje nadzornog odbora, uz primjenu zakonskog načela prema kojem iznos temeljnog kapitala mora biti djeljivi sa 100, bez ostatka, što znači kako vrijednost temeljnog kapitala mora biti izražena iznosom koji na kraju ima najmanje dvije nule.

ističemo...

Sukladno čl. 434. st. 1. ZTD-a, o tome mora li društvo s ograničenom odgovornošću imati nadzorni odbor uređuje se društvenim ugovorom.

Međutim, ZTD-om je određeno kako društvo s ograničenom odgovornošću mora imati nadzorni odbor ako²⁷:

- je prosječan broj zaposlenih u godini veći od 200, ili;
- je to za društvo koje obavlja određenu djelatnost propisano posebnim zakonom, ili;
- je temeljni kapital društva veći od 80.000,00 eura i ono ima više od 50 članova, ili;

²⁵ Čl. 390.a st. 5. ZTD-a.

²⁶ Vidjeti pod 4.1.1.

²⁷ Čl. 434. st. 2. ZTD-a.

²⁴ Čl. 390. st. 3. ZTD-a.

- društvo jedinstveno vodi dionička društva, ili društva s ograničenom odgovornošću koja moraju imati nadzorni odbor, ili s više od 50% sudjeluje u njima s neposrednim udjelom u temeljnom kapitalu, a u oba slučaja je broj zaposlenih u nekome od društava, ili u svim društvima zajedno u prosjeku veći od 200, ili;
- je društvo komplementar u komanditnom društvu, a prosječan broj zaposlenih u društvu i u komanditnom društvu je zajedno veći od 200.

Pri tome se prosječan broj zaposlenih određuje prema brojevima zaposlenih u društvu svakoga posljednjega dana u mjesecu u prethodnoj kalendarskoj godini.

Sukladno čl. 434. st. 4. ZTD-a, uprava je dužna u navedenim slučajevima iz čl. 434. st. 2. t. 1., 4. i 5. ZTD-a s danom prvoga siječnja utvrditi prosječan broj zaposlenih u prethodnoj godini. Ako taj broj prelazi 200 zaposlenih, dužna je to bez odgađanja priopćiti registarskome sudu zajedno s popisom članova društva, odnosno s izjavom da u članstvu društva nije bilo promjene.

Prijeđe li u vremenu između dva takva priopćenja prosječan broj zaposlenih u društvu 200, to se mora registarskome sudu priopćiti bez odgađanja. U slučaju iz navedene odredbe čl. 434. st. 2. t. 4. ZTD-a uprave tamo spomenutih društava dužne su upravi društva na njen zahtjev bez odgađanja priopćiti tražene podatke.

4.3. Odlučivanje na skupštini

Sukladno čl. 16. ZIZTD-a izmijenjena je i odredba čl. 445. st. 2. ZTD-a o visini nominalnog iznosa poslovnog udjela koja daje pravo glasa na skupštini društva s ograničenom odgovornošću. ZTD-om je određeno kako, osim u slučaju ako zakonom i društvenim ugovorom nije drugačije određeno, skupština donosi odluke većinom od danih glasova.

ističemo...

Izmijenjenom odredbom čl. 445. st. 2. ZTD-a sada je određeno kako svakih 10,00 eura nominalnog iznosa poslovnog udjela u društvu s ograničenom odgovornošću daje pravo na jedan glas.

U jednostavnom društvu s ograničenom odgovornošću iz čl. 390.a ZTD-a²⁸, svaki iznos od 1,00 eura nominalnog iznosa poslovnog udjela daje pravo na jedan glas dok se temeljni kapital društva ne poveća najmanje na iznos iz čl. 390.a st. 7. ZTD-a. Uprava društva dužna je u knjizi poslovnih udjela pri upisu svake promjene veličine udjela unijeti i broj glasova na koji on daje pravo u skupštini društva te o tome, ako on to zatraži, članu društva izdati potvrdu. Preostale odredbe čl. 445. ZTD-a ostale su neizmijenjene te ih navodimo u nastavku.

Tako, sukladno čl. 445. st. 3. ZTD-a, u društvenom ugovoru se može odrediti da članovi društva imaju drugačije pravo glasa od onoga kako je to određeno u navedenoj izmijenjenoj odredbi čl. 445. st. 2. ZTD-a, s time da svaki član mora imati najmanje jedan glas. Član može glasovati i preko punomoćnika koji se mora na skupštini društva iskazati pisanom punomoćju, ako društvenim ugovorom nije određeno da se punomoć može dati i u manje formalnom obliku, u kojoj je navedeno da se daje u svrhu glasovanja na skupštini. Zakonski zastupnici fizičkih osoba i osobe koje zastupaju pravne osobe na temelju statuta mogu za zastupane članove glasovati na skupštini bez punomoći.

²⁸ Vidjeti pod 4.1.3.

Ipak, ZTD-om je određeno kako na skupštini ne može o odluci glasovati osoba kojoj se tom odlukom pribavlja neka korist ili se oslobađa neke obveze. Ona ne može glasovati ni kao zastupnik člana društva, a isto vrijedi i kada se odlučuje o pravnome poslu između člana i društva te o pokretanju, ili rješenju njihovog međusobnog spora. Treba istaknuti kako je ZTD-om određeno da nema ograničenja u pravu glasa za člana društva kada se odlučuje o njegovu izboru, odnosno imenovanju, ili o opozivu kao člana uprave, nadzornog odbora, ili likvidatora društva.

5. Postupak i rokovi za usklađivanja temeljnog kapitala i poslovnih udjela u društvu s ograničenom odgovornošću

Kao i za dionička društva²⁹, postupak i rokovi za usklađivanja temeljnog kapitala i poslovnih udjela u društvu s ograničenom odgovornošću i jednostavnom društvu s ograničenom odgovornošću uređeni su u prijelaznim i završnim odredbama ZIZTD-a. Temeljno načelo u primjeni odredbe čl. 21. ZIZTD-a je da se provođenjem usklađenja nikome ne smiju umanjiti njegova članska prava u društvu, osim ako se s time izričito ne suglasi član društva prilikom donošenja odluke, odnosno u pisanoj izjavi danoj u obliku javnobilježničkog akta, ili privatne isprave koju potvrdi javni bilježnik. Ističemo kako se ovom zakonskom odredbom propisuje kako **će se smatrati da je nastupio razlog za prestanak društva** s ograničenom odgovornošću koja ne postupe u skladu sa pravilima ZIZTD-a o usklađivanju.

5.1. Stanje do uvođenja eura kao službene valute RH, odnosno do 1. siječnja 2023.

Odredbe čl. 389.-390.a i čl. 445. ZTD-a ne primjenjuju se na društva s ograničenom odgovornošću upisana u sudskom registru prije dana uvođenja eura kao službene valute u RH, ili za koja je prije tog dana registarskom sudu podnesena prijava za upis njihova osnivanja u taj registar³⁰. To znači kako se do uvođenja eura kao službene valute u RH, odnosno do 1. siječnja 2023. nominalna vrijednost temeljnog kapitala i poslovnih udjela i dalje izražava u kunama, odnosno kako se temeljni kapital kod osnivanja društva s ograničenom odgovornošću kada se uplaćuje u novcu, do navedenog datuma uplaćuje u kunama.

5.2. Stanje nakon uvođenja eura kao službene valute u RH, odnosno od 1. siječnja 2023.

Nakon uvođenja eura kao službene valute u RH, odnosno od 1. siječnja 2023., na društva s ograničenom odgovornošću se u cijelosti primjenjuju izmijenjene odredbe čl. 389.-390.a i čl. 445. ZTD-a. To znači kako se od navedenog datuma nominalna vrijednost temeljnog kapitala i poslovnih udjela izražava u eurima te kako se temeljni kapital kod osnivanja društva s ograničenom odgovornošću, kada se uplaćuje u novcu, od navedenog datuma uplaćuje u eurima.

Od 1. siječnja 2023. preračunavanje temeljnog kapitala društava s ograničenom odgovornošću i nominalne vrijednosti poslovnih udjela vrši se sukladno odredbama ZOEUR-a.

²⁹ Vidjeti pod 3.

³⁰ Čl. 21. st. 1. ZIZTD-a.

ističemo...

To znači kako će se pri preračunavanju postojećeg iznosa temeljnog kapitala i njegovih dijelova koji otpadaju na poslovne udjele primijeniti fiksni tečaj konverzije kune u euro, uz zaokruživanje na najbliži cent, sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje kako su uređena odredbama ZOEUR-a³¹.

U slučaju da poslovni udjel nije uplaćen u cijelosti, obveza uplate preračunat će se uz primjenu istog tečaja i istih pravila o preračunavanju i zaokruživanju.

Sukladno čl. 21. st. 12. ZIZTD-a, za primjenu odredaba ZTD-a i društvenog ugovora u kojima je određen iznos temeljnog kapitala kao mjerilo za ostvarenje nekog prava, ili za postojanje obveze da društvo ima neki organ, ili o kojemu ovisi sastav tog organa, dok društva s ograničenom odgovornošću ne provedu usklađenje, mjerodavan je fiksni tečaj konverzije kune u euro, uz zaokruživanje na najbliži cent, sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje kako je to propisano odredbama ZOEUR-a.

Kao i kod dioničkih društava³² i kod društava s ograničenom odgovornošću radi propisanih matematičkih pravila zaokruživanja pri pretvaranju kuna u eure, zbroj dijelova temeljnoga kapitala preračunatih u eure (poslovnih udjela) vjerojatno će se razlikovati od iznosa koji se dobije preračunavanjem ukupnoga temeljnoga kapitala u eure prema istim matematičkim pravilima. To se posebno odnosi na granične slučajeve u kojima dioničari imaju granični omjer udjela u temeljnom kapitalu (25%, 50%, ili 75%).

Radi toga će nakon provedenog preračunavanja iznosa zatečenih na dan 1. siječnja 2023., mišljenja smo, biti potrebno u propisanim rokovima uskladiti te iznose s propisanim minimalnim iznosima temeljnoga kapitala i njegovih dijelova sukladno odredbama čl. 389.-390.a i čl. 445. ZTD-a. To znači kako će pri usklađivanju s iznosima koji su zaokruženi u eurima, društva s ograničenom odgovornošću u određenom broju slučajeva morati pristupiti smanjenju, ili povećanju temeljnog kapitala ako imatelji poslovnih udjela žele zadržati postojeći omjer udjela u temeljnom kapitalu.

5.3. Usklađivanje temeljnog kapitala dioničkog društva nakon 1. siječnja 2023.

ističemo...

Društva s ograničenom odgovornošću koja će, nastavno na nove propisane iznose temeljnog kapitala i nominalne vrijednosti poslovnih udjela biti nakon 1. siječnja 2023. biti dužna uskladiti iznose temeljnog kapitala i dijelove tog kapitala koji se odnose na poslovne udjele s odredbama čl. 389.-390.a i čl. 445. ZTD-a, dužna su izvršiti usklađivanje temeljnog kapitala, ako je potrebno, prilikom prve promjene tog kapitala odnosno spajanja ili podjele poslovnih udjela, ali ne kasnije od tri godine od dana uvođenja eura kao službene valute u RH, odnosno najkasnije do 31. prosinca 2025.³³

31 Čl. 21. st. 5. ZIZTD-a.

32 Vidjeti pod 3.2.

33 Čl. 21. st. 3. ZIZTD-a.

Usklađenje mora obuhvatiti temeljni kapital i sve poslovne udjele društva.

5.4. Donošenje odluke o usklađivanju temeljnog kapitala i njen sadržaj

ističemo...

Odluku o usklađenju temeljnog kapitala društva s ograničenom odgovornošću iz čl. 21. st. 3. ZIZTD-a³⁴ donosi skupština društva³⁵.

Prilikom donošenja ove odluke ne mora biti ispunjen uvjet kvoruma čak ni ako se on inače zakonom, ili u društvu zahtijeva za donošenje odluke na skupštini društva., a odluka se donosi običnom većinom. Odluka skupštine društva s ograničenom odgovornošću mora biti u obliku javnobilježničke isprave.

Sukladno čl. 21. st. 6. ZIZTD-a, odlukom o usklađenju iznosa temeljnog kapitala i nominalnih iznosa poslovnih udjela koji se dobiju preračunavanjem i zaokruživanjem sukladno navedenoj odredbi čl. 21. st. 5. ZIZTD-a³⁶, društvo s ograničenom odgovornošću povećat će, ili smanjiti temeljni kapital u mjeri u kojoj je to potrebno da bi se temeljni kapital i nominalni iznosi poslovnih udjela uskladili s odredbama čl. 389.-390.a i čl. 445. ZTD-a.

5.5. Usklađivanje temeljnog kapitala njegovim povećanjem

ističemo...

U slučaju da se sukladno čl. 21. st. 7. ZIZTD-a pri usklađivanju povećava temeljni kapital i nominalni iznosi poslovnih udjela, za to se mogu koristiti zakonske rezerve, rezerve kapitala i rezerve predviđene društvenim ugovorom i kada nije predviđeno da se mogu koristiti u tu svrhu, ostale rezerve iz dobiti i zadržana dobit društva te neraspoređena dobit poslovne godine.

Te se rezerve i zadržana dobit mogu koristiti pri usklađenju bez ikakvog ograničenja.

5.6. Usklađivanje temeljnog kapitala njegovim smanjenjem

ističemo...

U slučaju da se pri usklađenju smanjuje temeljni kapital i nominalni iznosi poslovnih udjela, iznos za koji je smanjen temeljni kapital može se iskoristiti za pokriće gubitka, ili za unos u rezerve kapitala³⁷.

Na smanjenje se ne primjenjuje ograničenje iz čl. 465.b ZTD-a. Iznos za koji je smanjen temeljni kapital ne smije se isplatiti članovima društva niti se može koristiti za to da ih se oslobodi od uplate poslovnog udjela.

34 Vidjeti pod 5.3.

35 Čl. 21. st. 4. ZIZTD-a.

36 Vidjeti pod 5.2.

37 Čl. 21. st. 8. ZIZTD-a.

Član društva koji nije potpuno uplatio svo poslovni udio, a zbog smanjenja nominalnog iznosa poslovnog udjela bi se njegova obveza na uplatu ugasila ili umanjila, dužan je odgovarajući iznos za koji je obveza ugašena ili umanjena uplatiti društvu na ime uplate kao da je poslovni udio izdan za veći iznos od dijela smanjenog temeljnog kapitala koji otpada na poslovni udio. Tako uplaćeni iznos evidentira se u rezervama kapitala.

5.7. Zabrana umanjivanja prava članova društva

Provođenjem usklađenja temeljnog kapitala nikome se ne smiju umanjiti njegova članska prava u društvu, osim ako se s time izričito ne suglasi prilikom donošenja odluke, odnosno u pisanoj izjavi danoj u obliku javnobilježničkog akta, ili privatne isprave koju potvrdi javni bilježnik³⁸.

ističemo...

Umanjenjem članskih prava ne smatra se smanjenje nominalnog iznosa poslovnog udjela ako se s time ne utječe na odnose između članova društva.

Ako se pojedina prava iz poslovnih udjela koji su djelomično uplaćeni određuju prema onome što je uplaćeno, ta prava pripadaju članovima društva, dok ne uplate ono što im je preostalo, samo prema visini uplaćenog uvećano za postotak povećanja temeljnog kapitala koji otpada na nominalni iznos poslovnih udjela.

5.8. Pravne posljedice propuštanja obveze usklađivanja temeljnog kapitala

ističemo...

Sukladno čl. 21. st. 11. ZIZTD-a, za društva s ograničenom odgovornošću koja ne postupe sukladno odredbama čl. 21. st. 3. ZIZTD-a³⁹ i u propisanom roku do 31. prosinca 2025. ne usklade temeljni kapital ako je to potrebno, smatra se da je prvog dana nakon isteka toga roka, odnosno 1. siječnja 2026. nastupio razlog za prestanak društva koji će registarski sud upisati u sudski registar po službenoj dužnosti.

5.9. Obveza usklađivanja društvenog ugovora odnosno izjave o osnivanju

ističemo...

Društva s ograničenom odgovornošću koja su u društvenim ugovorima odnosno izjavi o osnivanju odredila iznose rezervi predviđenih tim aktom dužna su prilikom usklađenja temeljnog kapitala s odredbama ZIZTD-a u društvenom ugovoru odnosno izjavi o osnivanju iskazati i te iznose u eurima, uz primjenu fiksnog tečaja konverzije kune u euro i zaokruživanje na najbliži cent, sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje kako je to propisano odredbama ZOEUR-a⁴⁰.

To vrijedi i za sve druge novčane iznose koji su u društvenom ugovoru odnosno izjavi o osnivanju iskazani u kunama.

6. Pravila preračunavanja za komanditna društva i druga društava osoba

Prijelaznim i završnim odredbama ZIZTD-a⁴¹ uređena su i pravila preračunavanja visine uloga komanditora i postupak upisa u sudski registar. Također, uređuje se način preračunavanja kunskih iznosa u društvenom ugovoru komanditnog društva, javnog trgovačkog društva, tajnog društva i gospodarskog interesnog udruženja.

6.1. Visina uloga komanditora

Visina uloga komanditora upisana u sudskom registru u kunama preračunava se na dan uvođenja eura u euro, zaokruženo na najbliži cent uz primjenu fiksnog tečaja konverzije sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje kako su uređena odredbama ZOEUR-a.

ističemo...

Preračunati iznos registarski sud upisat će u sudski registar po službenoj dužnosti⁴².

6.2. Usklađivanje društvenog ugovora komanditnog društva i drugih društava osoba

ističemo...

Sukladno čl. 22. st. 2. ZIZTD-a, članovi komanditnog društva dužni su u roku od godine dana od dana uvođenja eura kao službene valute u RH uskladiti društveni ugovor tako da se iznosi uloga komanditora zaokruže na cijele brojeve eura, te podnijeti odgovarajuću prijavu registarskom sudu radi upisa izmjene društvenog ugovora i upisa iznosa uloga komanditora.

38 Čl. 21. st. 9. ZIZTD-a.

39 Vidjeti pod 5.4.

40 Čl. 21. st. 14. ZIZTD-a.

41 Čl. 22. ZIZTD-a.

42 Čl. 22. st. 1. ZIZTD-a.

Svi drugi iznosi koji su u kunama iskazani u društvenom ugovoru komanditnog društva, kao i svi iznosi koji su u društvenom ugovoru javnog trgovačkog društva, tajnog društva i gospodarskog interesnog udruženja iskazani u kunama preračunat će se u euro uz primjenu fiksnog tečaja konverzije kune u euro, uz zaokruživanje na najbliži cent, sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje kako je to propisano odredbama ZOEUR-a⁴³.

7. Izmjene u prekršajnim odredbama i Prilozima ZTD-a

Odredbama čl. 17. i 18. ZIZTD-a izmijenjene su odredbe čl. 630. st. 2.-3. ZTD-a o prekršajima trgovačkih društava i čl. 631. st. 2.-3. ZTD-a o prekršajima fizičkih osoba. Radi se o usklađivanju terminologije i visine novčanih kazni za prekršaje. Osim toga, odredbom čl. 20. ZIZTD-a izmijenjeni su dosadašnji Prilozi ZTD-u. O navedenim zakonskim izmjenama više navodimo u nastavku.

7.1. Izmjene u prekršajnim odredbama ZTD-a

7.1.1. Prekršaji trgovačkih društava

ističemo...

Temeljem čl. 17. ZIZTD-a, izmijenjenom odredbom čl. 630. st. 2. ZTD-a sada je određeno kako se za prekršaje pravnih osoba iz čl. 630. st. 1. ZTD-a može izreći novčana kazna najviše do iznosa od 6.630,00 eura.

Za prekršaj kaznit će se član društva, član uprave odnosno izvršni direktor, ili član nadzornog, odnosno upravnog odbora, ili likvidator koji je po odredbama ovoga ZTD-a, ili statuta, odnosno društvenog ugovora trgovačkog društva odgovorna osoba u društvu glede radnje iz odredbe čl. 630. st. 1. ZTD-a učinjene kao prekršaj novčanom kaznom do iznosa od 920,00 eura, a ako je učinjena teža povreda propisa radi stjecanja protupravne imovinske koristi novčanom kaznom do iznosa od 6.630,00 eura. Izmijenjenom odredbom čl. 630. st. 3. ZTD-a sada je određeno kako će se za prekršaj iz čl. 630. st. 1. ZTD-a trgovac pojedinac kazniti novčanom kaznom do iznosa od 6.630,00 eura.

7.1.2. Prekršaji fizičkih osoba

ističemo...

S druge strane, temeljem čl. 18. ZIZTD-a, izmijenjenom odredbom čl. 631. st. 2. ZTD-a sada je određeno kako se za prekršaj iz čl. 631. st. 1. t. 1.-9. ZTD-a može izreći novčana kazna najviše do iznosa od 920,00 eura, a ako je učinjena teža povreda propisa radi stjecanja protupravne imovinske koristi novčanom kaznom do iznosa od 6.630,00 eura.

Izmijenjenom odredbom čl. 631. st. 3. ZTD-a sada je određeno kako će se za prekršaj iz čl. 631. st. 1. t. 10.-21. ZTD-a kazniti pravna osoba novčanom kaznom do iznosa od 6.630,00 eura i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom do iznosa od 920,00 eura, a ako je učinjena teža povreda propisa radi stjecanja protupravne imovinske koristi, novčanom kaznom do iznosa od 6.630,00 eura.

7.2. Izmjena Priloga ZTD-a

Odredbom čl. 20. ZIZTD-a, radi usklađivanja sa odredbama ZOEUR-a i uvođenja eura kao službene valute u RH, dosadašnji Prilozi 1.-6. starog ZTD-a, zamjenjuju se novim Prilozima 1.-6. ZTD-a, koji se nalaze u prilogu ZIZTD-a i čine njegov sastavni dio. Informativno, u nastavku dajemo primjer zapisnika o osnivanju jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću s jednim članom, kojeg ispunjava isključivo ovlašteni javni bilježnik.

Primjer – Zapisnik o osnivanju jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću s jednim članom⁴⁴

broj iz upisnika javnog bilježnika

U Zagrebu dana 10.1.2023. (slovima: desetogprvogdijetisućdvadesetreće)

U moj javnobilježnički ured pristupio/pristupila je Pero Perić iz Zagreba, Ilica 1, OIB 3333333333 te je dao/dala Izjavu o osnivanju jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću.

- 1) Ja, Pero Perić iz Zagreba, Ilica 1, OIB 3333333333, ovom Izjavom osnivam jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću pod tvrtkom Pero jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću za trgovinu i usluge skraćena tvrtka: Pero j.d.o.o. kojem je sjedište u Zagrebu, Palmotićeve 33.
- 2) Temeljni kapital društva je 1,00 euro/a (slovima: jedan euro/a). Osnivač društva preuzima obvezu uplate uloga u cijelosti u novcu prije upisa društva u sudski registar. Osnivač stječe jedan poslovni udio nominalnog iznosa koji odgovara iznosu temeljnog kapitala društva.
- 3) Uprava ima jednog člana koji društvo zastupa samostalno i neograničeno.
- 4) Društvo se osniva na određeno vrijeme / neodređeno vrijeme.
- 5) Društvo snosi troškove osnivanja najviše do visine od 250,00 eura (slovima: dvjestopedeset eura), ali ne više od iznosa temeljnog kapitala.

Osnivač društva izjavio je da ovime donosi i odluku kojom se utvrđuje predmet poslovanja, imenuje član uprave te određuje poslovna adresa društva:

- 1) Predmet poslovanja društva je:
 - 1) _____
 - 2) _____
 - 3) _____
- 2) Za člana uprave društva imenuje se: Ivo Ivić iz Zagreba, Petrinjska 2, OIB 8111111117
- 3) Adresa društva u njegovu sjedištu je: Palmotićeve 33, Zagreb
- 4) Prijedlog osnovne djelatnosti društva za razvrstavanje poslovnog subjekta za potrebe Državnog zavoda za statistiku je:

Član uprave izjavljuje:

»Izjavljujem da ne postoje okolnosti iz članka 239. stavka 2., a u vezi s člankom 394. stavkom 5. točkom 6. Zakona o trgovačkim društvima koje bi sprječavale moje imenovanje za direktora trgovačkog društva. Nisam kažnjen za kazneno djelo pranja novca, financiranja terorizma, zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju, prijevare u gospodarskom poslovanju, prouzročenja stečaja, pogodovanja vjerovnika ili povrede obveze vođenja trgovačkih i poslovnih knjiga iz Kaznenog zakona Republike Hrvatske, ili ranije važeća kaznena djela zlouporabe stečaja i zlouporabe u postupku stečaja, niti za kazneno djelo neke druge države koje po svojim bitnim obilježjima odgovara spomenutim kaznenim djelima iz Kaznenog zakona Republike Hrvatske. Protiv mene u Republici Hrvatskoj nije na snazi nikakva međunarodna mjera ograničavanja raspolaganja imovinom niti sigurnosna mjera zabrane obavljanja dužnosti

⁴⁴ Ovaj primjer je informativnog karaktera – zapisnik o osnivanju j.d.o.o. s jednim članom ispunjava isključivo ovlašteni javni bilježnik.

ili djelatnosti koje je u potpunosti ili djelomično obuhvaćeno predmetom poslovanja društva, niti je u kojoj drugoj državi na snazi bilo kakva mjera kojom mi je zabranjeno obavljanje dužnosti ili djelatnosti koje je u potpunosti ili djelomično obuhvaćeno predmetom poslovanja društva.

Izjavljujem da prihvaćam postavljanje za direktora ovog trgovačkog društva.

Izjavljujem da sam upoznat s obvezom da sudu prijavljujem sve promjene podataka koji se upisuju u sudski registar.«

Potpis direktora:

Uvjerio sam se da je stranka sposobna i ovlaštena za davanje ove izjave, objasnio sam joj smisao i posljedice njezina davanja te se uvjerio u njezinu pravu i ozbiljnu volju. Potvrđujem, ujedno, da je ovaj javnobilježnički zapisnik pročitao stranki.

Otpравak ovog akta izdan je za osnivača, društvo i za trgovački sud. Javnobilježnička pristojba utvrđena na temelju TB i ZJP u iznosu od ___ eura.

Javnobilježnička nagrada utvrđena na temelju članka __. PPJT u iznosu od ___ eura + PDV.

Osnivač:

Javni bilježnik:

Obrazac popunjava javni bilježnik u skladu s važećim propisima, ispuštajući nepotrebne podatke.

Ne zaboravite:

- **Dionička društva moraju do 31. prosinca 2023. izvršiti usklađivanje temeljnog kapitala temeljem čl. 161.-163. ZTD-a u sudskom registru, preračunavanjem u euro sukladno odredbama ZOEUR-a, a u suprotnom se brišu iz sudskog registra po službenoj dužnosti.**
- **Društva s ograničenom odgovornošću moraju do 31. prosinca 2025. izvršiti usklađivanje temeljnog kapitala temeljem čl. 389.-390.a i čl. 445. ZTD-a u sudskom registru, preračunavanjem u euro sukladno odredbama ZOEUR-a, a u suprotnom se brišu iz sudskog registra po službenoj dužnosti.**
- **Minimalni temeljni kapital dioničkog društva od 1. siječnja 2023. je 25.000,00 eura, a minimalni nominalni iznos dionice je 1 euro.**
- **Minimalni temeljni kapital društva s ograničenom odgovornošću od 1. siječnja 2023. je 2.500,00 eura, a najniži nominalni iznos poslovnog udjela je 10,00 eura.**
- **Minimalni temeljni kapital jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću od 1. siječnja 2023. je 1,00 euro, koliko iznosi i najniži nominalni iznos poslovnog udjela u takvom društvu.**
- **Dionička društava, društva s ograničenom odgovornošću i jednostavna društva s ograničenom odgovornošću moraju u svoje statute i društvene ugovore unijeti odgovarajuće izmjene sukladno promjenama u valuti i nominalnom iznosu temeljnog kapitala, dionica i poslovnih udjela.**

8. Zaključak

Potreba za najnovijim izmjenama ZTD-a vezana je uz uvođenje eura kao službene valute u RH. Na žalost, najnovije zakonske izmjene, po svemu sudeći, zahtijevaju nove troškove od strane poduzetnika. Naime, poduzetnici su pod prijetnjom brisanja trgovačkih društava iz sudskog registra obvezni preračunati dosadašnji temeljni kapital izražen u kunama po fiksnom tečaju u eure sukladno odredbama ZOEUR-a i ovo usklađenje prijaviti u sudski registar putem javnih bilježnika, za što bi, prema nekim procjenama, trebali platiti pristojbu u iznosu od cca 300,00 eura.

Štoviše, potreba smanjenja, ili povećanja temeljnog kapitala radi zadržavanja postojećih omjera graničnih postotaka dionica, ili udjela u temeljnom kapitalu, uz suglasnost propisanog postotka temeljnog kapitala, zahtijevat će nove troškove. U svakom slučaju potrebno je voditi računa da dionička društva imaju rok do 31. prosinca 2023. za preračunavanje temeljnog kapitala i upis promjena u sudski registar, a za društva s ograničenom odgovornošću ovaj rok je 31. prosinac 2025. Propuštanje ovih rokova povlači za sobom brisanje društava kapitala iz sudskog registra po službenoj dužnosti.

Literatura:

- 1) Zakon o trgovačkim društvima (Nar. nov., br. 111/93, 34/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19, 34/22 i 114/22), pročišćeni tekst – www.propisi.hr;
- 2) Zakon o izmjenama Zakona o trgovačkim društvima (Nar. nov., br. 114/22) – www.propisi.hr;
- 3) Zakon o uvođenju eura kao službene valute kao službene valute u Republici Hrvatskoj (Nar. nov., br. 57/22 i 88/22), pročišćeni tekst – www.propisi.hr;
- 4) Ugovor o funkcioniranju Europske unije (SL C 202, 7.6.2016.)